

Vì sao trùm Wagner lại mâu thuẫn với giới lãnh đạo quân sự Nga?

Nguồn: [“Why the boss of Wagner Group is feuding with Russia’s military leaders?”](#), *The Economist*, 11/05/2023

Biên dịch: Tạ Hà Chi

25/6/2023

Yevgeny Prigozhin, chỉ huy của một lực lượng lính đánh thuê Nga, đang mất dần tầm ảnh hưởng

Rất nhiều thi thể chất đống là bối cảnh khác thường cho một đoạn độc thoại. Vào ngày 5/4, Yevgeny Prigozhin, lãnh đạo của Wagner, một nhóm lính đánh thuê Nga, đã đứng giữa thi thể của hàng chục chiến binh khi ghi lại một lời công kích kịch liệt nhắm vào Bộ trưởng Quốc phòng Nga Sergei Shoigu và Tư lệnh lực lượng vũ trang Valery Gerasimov. Ông tuyên bố rằng bộ đôi lãnh đạo này đã trì hoãn phát đạn dược cho lính đánh thuê của ông tại Bakhmut, một thị trấn ở miền đông Ukraine mà Nga đã cố gắng chiếm giữ từ nhiều tháng nay. Sau đó, ông cũng cảnh báo Wagner sẽ rút lui nếu nguồn tiếp tế không sẵn sàng. Sự bộc phát cơn giận của Prigozhin là một phần của diễn biến mới nhất trong cuộc tranh cãi kéo dài giữa ông và các nhà lãnh đạo quốc phòng Nga. Vì sao họ lại có mâu thuẫn và diễn biến này nói lên điều gì về tình trạng chỉ huy quân sự của nước này?

Mối bất hoà này phản ánh sự thất bại của điện Kremlin trong việc tạo ra một cấu trúc chỉ huy rõ ràng ở Ukraine. Tổng thống Nga Vladimir Putin đã không chỉ định một tổng tư lệnh cho cuộc xâm lược cho đến tháng 4 năm 2022, hơn một tháng sau khi cuộc tấn công bắt đầu. Tướng Alexander Dvornikov ban đầu được giao trọng trách này. Nhưng vị trí này đã thay đổi 3 lần: đầu tiên là Tướng Gennady Zhidko được bổ nhiệm vào tháng 5, sau đó đến tháng 10 là Tướng Sergei Surovikin, và cuối cùng là Tướng Gerasimov vào tháng 1 năm 2023. Phân tích từ Viện Nghiên cứu Chiến tranh (ISW) cho thấy các vị trí quan trọng khác như các vị trí tư lệnh vùng cũng đang bị luân chuyển nhiều.

Tình trạng luân chuyển lòng vòng này đã tạo ra các phe phái. Điều này có thể đúng với mong muốn của điện Kremlin là không cho phép bất kỳ một cá nhân nào có quá nhiều quyền lực, nhưng điều đó lại hầu như không cung cấp nền móng cho chiến lược quân sự hiệu quả. Sự hiện diện trên chiến trường của vài nhóm lính đánh thuê Nga làm cục diện trở nên phức tạp hơn. Wagner là nhóm nổi bật nhất. Prigozhin, một cựu tội phạm bị kết án, là bộ mặt công khai của nhóm và hoạt động trong sự phối hợp chặt chẽ với các chỉ huy từ Cơ quan Tình báo Quốc phòng Nga (GRU).

Vận may lên xuống thất thường của ông Prigozhin phản ánh diễn biến của cuộc chiến. Khi cuộc xâm lược của Nga bị đình trệ, vận may của ông đã nổi lên. Mùa hè năm 2022, tổn thất ngày càng gia tăng và điện Kremlin cần binh sĩ. Ông Putin dường như đã cho phép ông Prigozhin mở rộng lực lượng của mình: các video xuất hiện với cảnh ông chủ Wagner nói với các tù nhân rằng họ có thể được trả tự do nếu đăng ký tham gia chiến đấu.

Cuối mùa hè và mùa thu năm 2022, Ukraine đã thực hiện các cuộc phản công thành công tại hai tỉnh Kharkiv và Kherson. Theo ISW, những thất bại này của Nga đã dẫn đến sự nổi lên của một phe cánh trong nội bộ bộ quốc phòng chỉ trích Tướng Gerasimov và các cộng sự. Sự bất đồng này có lợi cho Prigozhin. Ông đã hoan nghênh việc bổ nhiệm vào tháng 10 của tướng Surovikin – người được cho là có thái độ thân thiện với Wagner – để lãnh đạo cuộc chiến tại Ukraine. Sự hợp tác giữa quân đội và Wagner được tăng cường và các chiến binh của Prigozhin đã nhận trách nhiệm tiên phong tại Bakhmut. Ông được cho là đã hứa với điện Kremlin rằng Wagner sẽ đem lại chiến thắng đầu tiên cho Nga sau nhiều tháng.

Tuy nhiên, khi cuộc tấn công kéo dài mà đạt rất ít thành công, vị trí của Prigozhin rõ ràng trở nên mong manh. Vào tháng 1, Tướng Gerasimov thay thế tướng Surovikin đứng đầu chiến dịch tại Ukraine, một đòn giáng thấy rõ vào phe chống Gerasimov. Ngay sau đó, Prigozhin đã lên tiếng cáo buộc ông Shoigu và Tướng Gerasimov trì hoãn cung cấp tiếp tế cho lực lượng Wagner (Trên thực tế, các nhà phân tích quân sự phương Tây cho rằng các tướng lĩnh Nga có lẽ đang cố gắng tiết kiệm đạn dược để chuẩn bị đối phó với một cuộc phản công khác của Ukraine).

Wagner vẫn giữ vai trò quan trọng với Nga. Các quan chức quân đội Ukraine nói rằng các đơn vị của nhóm này là những đơn vị hiệu quả nhất của Nga, đặc biệt là vì họ sẵn sàng hy sinh binh lính của mình. Trong khi đó, Re:Russia, một viện nghiên cứu khác, lưu ý rằng, theo Prigozhin, Tướng Surovikin đã bắt đầu đại diện cho các lợi ích của Wagner trong hàng ngũ chỉ huy cấp cao của Nga.

Tuy nhiên, tương lai của ông Prigozhin vẫn chưa rõ ràng. Bởi lẽ, cuộc tấn công mùa đông của Nga rõ ràng là một sự thất vọng, và các nhà phân tích nghi ngờ rằng ông Putin hiện tại đang phân chia trách nhiệm cho các phe phái đối địch trong quân đội. Các tướng lĩnh ủng hộ chiến thuật tàn bạo của Wagner có thể lấy lại ảnh hưởng của mình. Nhưng có thể chính những nhân vật quân đội đó lại đang cố gắng thiết lập quyền kiểm soát đối với Wagner, trái với mong muốn của người sáng lập Prigozhin, người ngày càng trở nên khó đoán. Điều đó có thể là lý do cho những tuyên bố quyết liệt của ông Prigozhin.

<https://nghienquocute.org/2023/06/24>